

Nederland-Duitsland: Vijf verschillen in corona-aanpak

Waar Duitsland het anders doet dan Nederland

[Achtergrond](#) - 5 oktober 2020 - Auteur: Wiebke Pittlik

Wie deze zomer in Duitsland is geweest, zal het hebben gemerkt: de corona-aanpak is er anders dan in Nederland. Overal mondkapjes, strenge hygiënevoorschriften en iedere deelstaat heeft z'n eigen regels. Vijf belangrijke verschillen:

Geen adviezen maar plichten

Waar premier Rutte in Nederland vaak 'dringende adviezen' geeft, worden in Duitsland meer maatregelen afgedwongen. Wie terugkeert uit risicogebieden, moet een coronatest doen en verplicht in quarantaine tot de uitslag er is. De bus-, trein- of vliegreizigers moeten voor het uitstappen een *Aussteigekarte* invullen, die naar de gezondheidsdienst van de woon- of verblijfplaats wordt gestuurd. Die dienst controleert steekproefsgewijs of mensen zich aan de quarantaine houden. Al maanden geldt dat nauwe contacten van besmette personen verplicht in quarantaine moeten, en ook dat wordt gecontroleerd. Het *Gesundheitsamt*, vergelijkbaar met de GGD in Nederland, belt de geïsoleerden vaak zelfs dagelijks op en kan op de stoep staan voor controle. Wie zich niet aan de regels houdt, kan een boete verwachten. Dat geldt ook voor de mondkapjesplicht en sinds kort ook voor de verplichte registratie bij bijvoorbeeld horeca-gelegenheden. Wie daar onjuiste of onvolledige informatie verstrekt, kan beboet worden.

Ook de inreisbeperkingen in maart, april en mei waren strikter dan in Nederland. Met een aantal landen werden de grenzen gesloten en voor reizigers uit bijvoorbeeld Nederland gold een quarantaineplicht van twee weken. Toeristische overnachtingen waren in Duitsland een aantal maanden verboden. De Duitse regering heeft aangegeven dat het sluiten van de grenzen niet snel nog eens zal gebeuren, maar de quarantaineplicht geldt nog steeds voor alle risicogebieden.

De mogelijkheid om dit soort drastische maatregelen te nemen, is vastgelegd in het *Infektionsschutzgesetz*, dat de deelstaten uitgebreide bevoegdheden geeft.

[Meer over de wet- en regelgeving](#)

Mondkapjes haast overal

Waar in Nederland lang en heftig wordt gediscussieerd over zin en onzin van

mondkapjes, zijn ze in Duitsland al sinds eind april verplicht in het openbaar vervoer, in winkels en (soms later) in de horeca. Per deelstaat zijn er verschillen, maar vaak moeten ze worden gedragen op alle plekken waar ook andere mensen zijn, dus ook in musea, op campings bij de toiletgebouwen en op scholen. Heel veel discussie is daar niet over, Duitsers lijken snel gewend te zijn geraakt aan het bedekken van mond en neus met een zogenoemde *Mund-Nasen-Schutz*. Dat er in veel deelstaten boetes staan op het niet dragen van een mondkapje zal ook helpen.

Volgens het RKI is inmiddels aangetoond dat mondkapjes helpen om de verspreiding van het virus af te remmen. "Het afstand houden tot anderen, het opvolgen van hygiëneregels, het dragen van (niet-medische) mondkapjes en het luchten van binnenruimtes zijn maatregelen die vooral ook voorkomen dat (nog) niet herkende infecties zich verspreiden", stelt het [RKI op de website](#). Ook uit de nieuwste internationale onderzoeksresultaten [blijkt volgens het RKI](#) dat het beperken van bijeenkomsten, de sluiting van werkplekken, de sluiting van scholen en het dragen van mondkapjes werkzame maatregelen zijn om de epidemie in te dammen.

Regionaal maatwerk

Dat Duitsland uit 16 deelstaten bestaat die op veel terreinen hun eigen beleid bepalen, drijft ook kanselier Merkel wel eens tot wanhoop. Nauwelijks heeft ze een nieuwe richtlijn of maatregel aangekondigd of er is al een deelstaat die aankondigt het anders te gaan doen. Dat leidt tot de beruchte *Flickenteppich* (lappendeken) van maatregelen: het aantal personen dat samen mag komen is bijvoorbeeld van deelstaat tot deelstaat verschillend, net als het beleid voor het openen van scholen en kinderopvang. Beieren is door de bank genomen bijzonder streng, terwijl Noordrijn-Westfalen juist opvalt met een soepeler beleid.

Een groot voordeel is dat de maatregelen kunnen worden aangepast aan de plaatselijke situatie. De regionale verschillen in de verspreiding van het virus zijn enorm, er zijn landelijke deelstaten waar bijna geen corona voorkomt en er zijn verstedelijkte gebieden waar het virus zich veel sneller verspreidt. De regering heeft begin mei met de deelstaten afgesproken dat ze zelf bepalen hoe ze de corona-maatregelen versoepelen. Wel moeten ze zorgen dat ze direct ingrijpen als in een regio of stad het aantal nieuwe infecties in de laatste zeven dagen boven de 50 per 100.000 inwoners komt. Dan kan zelfs een regionale gedeeltelijke lockdown worden afgekondigd, zoals ook is gebeurd in Landkreis Gütersloh, waar in juni een grote uitbraak bij vleesfabriek Tönnies was. Eind september maakten de deelstaten aanvullende afspraken, zoals dat al bij 35 besmettingen per 100.000 inwoners per zeven dagen onder meer toegestane groepsgrootten worden

beperkt.

Kinderen niet uitgezonderd

Omdat in Duitsland de algemene opvatting is dat waarschijnlijk ook kinderen het virus kunnen overdragen, gelden de algemene regels om besmetting te voorkomen ook voor hen. Kinderen moeten in Duitsland vanaf zes jaar een mondkapje dragen en zich zoveel mogelijk aan de afstandsregels houden. Ook bij het spelen. Het wemelt op internet dan ook van de lijstjes met (schoolplein-)spelletjes waarbij afstand kan worden gehouden. In het nieuwe schooljaar geldt op veel scholen - soms ook op basisscholen - een mondkapjesplicht of -advies, op de gangen en in gemeenschappelijke ruimtes. De details verschillen per deelstaat.

Testen en contactonderzoek

Testen, testen, testen, maar wel gericht, was van begin af aan het devies in Duitsland. Zo worden nieuwe besmettingen snel ontdekt en krijgen beleidsmakers en wetenschappers een beter beeld van de verspreiding van het virus. Bepaalde beroepsgroepen worden regelmatig getest, bijvoorbeeld het personeel van slachthuizen en seizoenswerkers in de landbouw. Beieren stelde als eerste deelstaat coronatests beschikbaar voor iedereen, kosteloos.

Toen de omvang van de epidemie zich aftekende, schaalden de regionale *Gesundheitsämter* snel op, en ook het Robert Koch Instituut, vergelijkbaar met het RIVM, sprong bij en wierf 500 extra 'containment scouts' voor het contactonderzoek. Zelfs het leger is ingezet om het contactonderzoek te kunnen blijven volhouden toen het aantal besmettingen opliep. De testcapaciteit is er ruim voldoende. In september konden wekelijks meer dan 1 miljoen mensen worden getest. Waar in Nederland het advies is dat contacten alleen worden getest en in quarantaine moeten als ze symptomen hebben, worden in Duitsland alle naaste contacten getest en moeten ze ook zonder klachten in quarantaine tot ze de uitslag hebben. [Uitleg van de nationale strategie bij het Robert Koch Instituut](#)

Dit artikel is eerder gepubliceerd op 21 augustus en geactualiseerd op 5 oktober 2020.

De door de Duitse regering gefinancierde website Corona 4 kids legt de coronamaatregelen uit aan kinderen:

Artikel:

<https://duitslandinstituut.nl/artikel/39410/nederland-duitsland-vijf-verschillen-in-corona-aanpak>